

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 4. marts 2014
SAGSNR.: 2014 - 384
ID NR.: 279312

Høring - over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn

Under henvisning til Justitsministeriets brev af 30. januar 2014, hvori ministeriet anmoder om Advokatrådets udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn), skal Advokatrådet - efter forelæggelse for Advokatrådets Procesretsudvalg - fremkomme med følgende udtalelse:

Advokatrådet går ud fra, at de foreslåede ændringer til retsplejeloven ligeledes vil gælde isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 og ved den administrative behandling af skattesager, jf. skatteforvaltningslovens § 47.

1 Behov for en reform af reglerne om syn og skøn

Advokatrådet er enig med Retsplejerådet i, at der i civile sager fortsat er behov for et institut som syn og skøn, og at der derfor er god anledning til at se på, om brugen af dette institut kan gøres mere effektiv og mindre tids- og omkostningskrævende.

Derudover er Advokatrådet af den opfattelse, at syn og skøn i nogle sager er kommet til at spille en for central rolle for afgørelsen af sagen, således at valg af skønsmand er blevet en for væsentlig faktor for sagens afgørelse. Dette kan føre til, at parterne anvender uforholdsmæssigt store ressourcer på syn og skøn i form udpegning af skønsmand, formulering af skønsspørgsmål, udarbejdelse af processkrifter, som reelt udgør en procedure for skønsmanden samt manglende lyst til at drøfte honorar med skønsmanden på forhånd eller inden afhjemlingen af skønsmanden i retten.

Advokatrådet mener i øvrigt ikke, at syn og skøn kan stå alene som den eneste form for sagkyndigt bevis. Advokatrådet havde derfor gerne set, at Retsplejerådet i samme omgang også havde overvejet mulighederne for en videre anvendelse af andre sagkyndige beviser, sagkyndige vidner eller sagkyndige dommere, ligesom en eventuel udvidet brug af ensidigt indhentede sagkyndige erklæringer også var blevet overvejet samtidig. Advokatrådet har dog samtidig forståelse for, at Retsplejerådet

har valgt at dele sit arbejde op, og man ser derfor frem til, at disse emner vil blive behandlet i en senere betænkning.

2 Sigtet med Retsplejerådets forslag

Sigtet med Retsplejerådets forslag om syn og skøn i civile sager er som nævnt i betænkningen at skabe grundlag for en væsentlig hurtigere gennemførelse af et syn og skøn, således at sagsbehandlingstiden i sager med syn og skøn kan blive kortere, end det er tilfældet i dag.

Advokatrådet er i det hele enigt i dette sigte.

Advokatrådet er også enigt i, at det vil være hensigtsmæssigt helt at omskrive retsplejelovens kapitel om syn og skøn for at få en indre sammenhæng mellem de enkelte bestemmelser.

3 Retsplejerådets forslag

3.1 Rettens beslutning om syn og skøn

Advokatrådet er enigt i den foreslåede procedure for rettens beslutning om syn og skøn, hvorefter parterne som i dag skal fremsætte begæring om optagelse af syn og skøn over for retten, og hvor - som noget nyt - vedkommende part i forbindelse med begæringen om syn og skøn alene skal fremsende en kort beskrivelse med angivelse af, hvad der er den overordnede ramme for det foreslåede syn og skøn, sådan at det alene angives, hvad genstanden for syn og skøn er, hvorfor der er behov for syn og skøn, og hvad det skal bevise, men intet krav om, at de konkrete spørgsmål, som vedkommende part i givet fald ønsker at stille til skønsmanden, sendes til retten, før denne har taget stilling til, om der er grundlag for at tillade afholdelse af syn og skøn.

Advokatrådet bemærker dog, at det i praksis ofte er således, at det først er muligt at tage stilling til en parts begæring om syn og skøn, når den pågældende har formuleret de konkrete spørgsmål, idet det ofte først ved formuleringen af spørgsmålene viser sig, om der ønskes holdt syn og skøn om eksempelvis et retligt spørgsmål.

Det er derfor Advokatrådets opfattelse, at det i et senere lovforslag bør fremgå af bemærkningerne til den foreslåede § 197, stk. 2, at domstolene skal spille en aktiv rolle i håndhævelsen af bestemmelsen.

3.2 Spørgsmålene til skønsmanden

Advokatrådet er enigt i den foreslåede proces med hensyn til udarbejdelse af spørgsmål til skønsmanden.

Specielt er det rådets opfattelse, at forslaget om, at begge parter skal stille alle deres spørgsmål med det samme, og at der ikke behøver at være enighed om spørgsmålene,

vil medføre såvel en stor tidsmæssig og økonomisk besparelse til gavn for såvel sagens parter som for retten. Bestemmelsen om, at retten kan alene afvise spørgsmål, som ligger uden for skønsmandens faglige kompetence eller anmodningen om syn og skøn, eller som skønnes at være åbenbart overflødige, jf. retsplejelovens § 341, eller som på en utilbørlig måde forsøger at lede skønsmanden i en bestemt retning, eller som forudsætter, at skønsmanden tager stilling til spørgsmål, som det er op til retten at tage stilling til, vurderes at indeholde tilstrækkeligt værn mod, at skønsinstituttet misbruges af en part.

Advokatrådet hilser det også velkomment, at spørgsmål til skønsmanden skal stilles ved brug af et særligt (elektronisk) skema, der også indeholder plads til skønsmandens besvarelse af de enkelte spørgsmål.

3.3 Udpegningen af skønsmanden

Der foreslås ikke væsentlige ændringer i fremgangsmåden for udpegning af skønsmand eller betingelserne for, at en person kan udpeges til skønsmand.

Det foreslås dog, at retten skal sende begæringen og spørgsmålene til den skønsmand, som overvejes udpeget, og at skønsmanden herefter skal komme med et overslag over tid og pris, som forelægges parterne. På baggrund af parternes bemærkninger træffer retten afgørelse om udpegning eller ikke udpegning af den pågældende skønsmand. Det foreslås præciseret, at retten skal kunne afvise at udpege en skønsmand, som ikke kan løse opgaven inden for rimelig tid.

Advokatrådet er enig i, at der kan være et behov for at få et tidligt overblik over såvel de forventede udgifter til gennemførelsen af syn og skøn og den tidsmæssige udstrækning af syn og skønnet. Dette må forventes at få parterne til nøje at overveje omfanget af deres spørgsmål til skønsmanden. Advokatrådet vil opfordre retterne til at håndhæve denne bestemmelse efter sin ordlyd, således at der hurtigt kan fæste sig en praksis, hvorefter den foreslåede procedure bliver sædvanlig i forbindelse med udmeldelse af syn og skøn.

Advokatrådet er enig i, at skønnsforretningen skal afholdes, og spørgsmålene besvares inden en frist fastsat af retten med udgangspunkt i skønsmandens overslag, og at der er sanktioner i relation til såvel honorar som tilbagekaldelse af udpegningen knyttet til manglende overholdelse af frist og overslag.

3.4 Udformningen af skønserklæringen

Advokatrådet hilser det som nævnt i afsnit 3.2 velkomment, at spørgsmål til skønsmanden skal stilles ved brug af et særligt (elektronisk) skema, der også indeholder plads til skønsmandens besvarelse af de enkelte spørgsmål.

3.5 Supplerende spørgsmål

Advokatrådet er enig i, at når skønserklæringen foreligger, bør parterne som i dag have mulighed for at stille eventuelle supplerende spørgsmål, men at der kun undtagelsesvist vil blive mulighed for at stille supplerende spørgsmål mere end en gang, og at det er retten, som træffer afgørelse om, hvorvidt de supplerende spørgsmål skal besvares, og i den forbindelse om de skal besvares skriftligt af skønsmanden eller mundtligt i forbindelse med fremmøde i retten.

3.6 Skønsmandens fremmøde i retten

Advokatrådet er enig i, at der som hidtil bør være mulighed for, at skønsmanden kan blive indkaldt til et retsmøde for at besvare spørgsmål i tilknytning til skønserklæringen (afhjemling).

3.7 Omkostningerne ved skønsforretningen

Advokatrådet er enig i, at skønsmanden, inden han kan udpeges, skal komme med et prisoverslag. Rådet er ligeledes enig i de øvrige foreslåede regler om skønsmandens honorar og parternes respektive hæftelser for dette honorar.

Derimod finder Advokatrådet ikke noget behov for at indføre en udtrykkelig bestemmelse om, at parternes rettergangsfuldmægtige hæfter for skønsmandens honorar. Spørgsmålet om, hvorvidt en rettergangsfuldmægtig hæfter for et honorar til en skønsmand bør afgøres efter almindelige formueretlige regler.

3.8 Nyt syn og skøn

Advokatrådet har ingen bemærkninger til den foreslåede bestemmelse, der ikke indeholder ændringer af den gældende bestemmelse om afholdelse af nyt syn og skøn.

3.9 Retsplejerådets overvejelser om syn og skøn i straffesager.

Advokatrådet er enig i, at, at der fortsat er behov - og måske endda et stigende behov - for at kunne anvende syn og skøn i straffesager, og at de foreslåede regler om syn og skøn i civile sager i vidt omfang kan finde anvendelse også i straffesager. Man er ligeledes enig med Retsplejerådet i, at der for så vidt angår begæringen om syn og skøn, spørgsmålene til skønsmanden, supplerende spørgsmål efter skønserklæringens afgivelse og afhjemlingen af skønsmanden skal gælde særlige regler i straffesager.

-oOo-

Advokatrådet deltager gerne i en yderligere drøftelse af betænkningen og det kommende lovforslag om ændringen af retsplejelovens regler om syn og skøn.

Med venlig hilsen

Torben Jensen